

SNED VINKEL I PRESSEN

Mediebevakningen av Safia Benaoudas tid i ett etiopiskt fängelse är ett exempel på bristfälligt journalistiskt hantverk. Svenska medier behandlar islamism annorlunda än andra totalitära åsikter.

Av **Per Gudmundson**

Bloggare och ledarskribent på Svenska Dagbladet

EN SVENSKA sjuuttonåriga flickan Safia Benaouda släpptes den 28 mars ifrån tre månaders helvete i etiopiskt fängelse. Hon hade då förlorat tio kilo i vikt. Plåtburarna som hon och de andra fångarna hade hållits i var mindre

än en kvadratmeter stora, och förhören hade varit hårdhänta. Safia lyckades föra dagbok genom att anteckna på toapapper.

Safias mamma, Helena Benaouda, drev under dotterns fångenskap kampanj hemma i Sverige för att våra myndigheter skulle trycka på hårdare gentemot de regimer som stod för den människorättsvidriga behandlingen. Ärendet blev, med all rätt, omtalat i svenska medier. Hur kunde det komma sig att en vanlig svensk tjej på semester i ett exotiskt land kunde fångas och misshandlas utan minsta skälgrund?

Det är en relevant fråga. I många av världens stater existerar inte någon grundläggande rättstrygghet. Etiopien är en av dem.

Men att bara belysa Etiopiens historia av människorättskränkningar belyser inte hela problematiken. Frågan om Safia Benaouda och den etiopiska fångenskapen har aldrig i sin helhet

utveckling av många somalier både hemma och utomlands. Bland svensk-somalier var stödet starkt för islamisterna. En FN-rapport menade att somalier i Norden samlat in 300 000 dollar på bara ett par månader till Islamiska Domstolarnas Förbund, alltså den nya religiösa regimen i Somalia.

"Syftet med nätverket är att stödja traditionella islamiska domstolarnas strävan för fred och skapande av lag och ordning i Mogadishu."

(Somalisk-svenska nätverket för fred mot krig, 2006)

Ledande svensksomalier uttalade sitt stöd för den nya islamistiska regimen. Och på ett möte i Rinkeby talade ledaren för de somaliska islamisterna via länk inför Stockholms somalier.

ISLAMISERINGEN AV SOMALIA försiggick inte i ett vakuum. Totalitära islamistiska rörelser runt om i världen ansåg att Somalia var en förlängning

liske imamen Fuad Mohamad Qalaf, som i höstas uppmanade alla somalier i exil att flytta hem för att delta i det heliga kriget.

"Jag ber alla somaliska muslimer i västerlandet om två saker. Först, att ansluta till Jihad för att skydda landet från en yttre fiende. Jihad betyder försvar för den islamiska religionen och kamp mot korsfararna. I andra hand, att flytta barnen från de otrogna länder. Det är den yttersta förlusten att leva i ett icke-muslimskt land. Också ber jag om att ställa egendom till förfogande för islams försvar." (FM Qalaf, min övers, *Somalinet* 11/11-06)

Under den korta period Islamiska Domstolarnas Förbund styrde Somalia infördes offentliga avrättningar och dödsstraff för muslimer som inte bad på korrekt sätt, stängdes biografer och förbjöds offentliga visningar av fotbollsmatcher. När talibanernas Afghanistan hade fallit var helt enkelt Somalia islamisternas nästa framtidshopp.

DET VAR TILL det landet Safia Benaouda och hennes fästman åkte, efter att ha konstaterat att Dubai, överst på den arabiska halvön, inte var islamiskt nog. De ville, har de sagt i intervjuer, resa till ett riktigt islamiskt land. Ett land, alltså, som är mer islamiskt än Dubai och Förenade Arabemiraten.

"För mig var det någonting jag velat länge. Se ett riktigt muslimskt land."

(Munir Awad, *SR Konflikt*, 26/5-07)

Safia och hennes fästman fick inte njuta särskilt länge av det islamiska landet. Striderna mellan etiopiska soldater och islamister drev dem på flykt. Safia Benaouda greps på gränsen till Kenya i sällskap med ett stort antal andra.

Svensk press har ingående beskrivit hur Safia Benaouda fastnade hos gränspoliserna med andra kvinnor och barn, och inte missat detaljen om hur en kvinna dog i famnen på Safia under flykten. Dock har man undlåtit att berätta att kvinnan som dog i Safia Benaoudas famn var hustru till Daniel Maldonado,

"Alla journalister kan rätteligen beskriva islamister med självmordsbombarbälte – men hur förklarar man islamister som inte är våldsbenägna?"

visats för den svenska nyhetspubliken. Tvärtom har bara den ena sidan skildrats av svenska journalister, så länge det varit möjligt.

LÅT MIG FÖRSÖKA teckna en annan historia, som kanske komplicerar det hela.

Under år 2006 erövrades Somalia bit för bit av en islamisk regim. Eftersom Somalia lidit av anarki och inbördeskrig i mer än femton år, välkomnades denna

av deras egen kamp, och islamisterna i Somalia såg sig som en del i något större.

"Jag åkallar muslimska bröder världen över att besvara ropet på jihad i Somalia" (Ayman al Zawahiri, min övers, jan 2007).

När al Qaida-ledaren Ayman al Zawahiri i januari manade till heligt krig i Somalia var det bara som en spegelbild av stridsropet från svensksoma-

en amerikansk medborgare som erkänt sig skyldig till att ha tränat med al-Qaida i Somalia.

Det som skrivits ovan är bara axplock. Det finns åtskilliga andra detaljer som skulle kunnat ändra nyhetskonsumenternas bild av skeendet. Kanske, till exempel, hade uppfattningen av Safia Benaouda förändrats om någon reporter hade fotograferat henne i den burqa hon bär i stället för att återge ett gammalt foto från skoltiden? Kanske hade intrycket förändrats om nyheterna hade berättat att Safia och hennes fästman åkt till de offentliga avrättningarnas Somalia av politiska skäl? Kanske fanns det skäl att tro att paret inte var vanliga semesterfirare?

TYVÄRR FINNS DET anledning att anta att svenska journalister skyggar för de svåra frågeställningarna om politisk islam. Man behöver bara jämföra med hur journalistkåren behandlar andra totalitära rörelser, som de rasistiska och nationalsocialistiska, för att skillnaden ska bli uppenbar. Där tidningarna i ena fallet berättar med både namn, bild och historik, råder informationsbrist i det andra.

När *Neo* anordnande konferens om islamismen i Europa blev reaktionen ganska ljum, trots att mer än femtio journalister ackrediterats till evenemanget. De tidningsartiklar som skrevs refererade tillställningen, utan att för den skull lägga någon värdering i att det finns en ny totalitär strömning i samhället eller utan att bemöta att denna ideologi för första gången avhandlats i ett offentligt sammanhang. I stället för att ta upp en debatt om ett av vår tids mest angelägna samhällsfenomen svarade pressen med att berätta att någon, alltså arrangören, påstod att det fanns ett viktigt ämne att tala om. Och så var det inget mer med det.

Kanske är det terrorismen som spökar. Alla journalister kan rätteligen beskriva islamister med självmordsbombarbälte – men hur förklarar man

”Med dagens journalistik, som döljer lika mycket som den berättar, går det inte för läsaren att avgöra vilka skeenden som ligger bakom en händelse.”

islamister som inte är våldsbenägna? Hur berättar man om islam som politisk ideologi? Hur gör man nyheter av människor som vill att Sverige ska vara ”ett riktigt islamiskt land”?

I andra länder har pressen gjort opinionsundersökningar. Medborgare som definierar sig själva som muslimer har fått svara på frågor om hur de ser på politiskt och religiöst våld, religiös efterlevnad och samhälleliga reformer. En brittisk mätning för ett år sedan visade att 13 procent av muslimerna i England ansåg att de som genomförde bombdåden i kollektivtrafiken den 7 juli 2005 borde betraktas som martyrer. En opinionsundersökning i USA i maj i år gav svaret att 26 procent av unga muslimer ansåg att självmordsbombningar var legitima för att försvara islam från dess fiender.

MÄTNINGAR AV DET här slaget har naturligtvis brister. Ändå vore de välkomna så att vi i Sverige skulle kunna få en uppfattning om vilken problematik vi står inför.

I dag har vi ingen aning. Med dagens journalistik, som döljer lika mycket som den berättar, går det inte för läsaren att avgöra vilka skeenden som ligger bakom en händelse. Med dagens berättelser går det inte för nyhetskonsumenten att bedöma vilken riktning en person förespråkar. Journalisterna ställer inte frågorna.

Mamman till Safia Benaouda, alltså mamman till den stackars unga tjejen som fick utstå den grymma behandlingen i det etiopiska fängelset, heter Helena Benaouda. Hon är talesperson för en av Sveriges största muslimska organisationer. Sedan 2004 är hon ordförande i Sveriges Muslimska Råd, den organisation som oftast av alla fått representera mittfåran i svensk islam. Det är naturligtvis bra att en ung kvinna som blir ifrågasatt på grund av religiösa tolkningsfrågor kan få hjälp i debatten av en mamma som bevisligen representerar en moderat hållning i islam.

MEN VAR NÅGONSTANS ligger mittfåran i svensk islam om den svenskfödda dottern till ordföranden tycker att Dubai inte är tillräckligt islamiskt utan hellre åker till Somalia – utan att mamman ifrågasätter det? Var ligger mittfåran i svensk islam om dottern till ordföranden går klädd i burqa – utan att mamman kommenterar det? Var ligger mittfåran om dottern till ordföranden tillfångatas tillsammans med hustrun till en al Qaida-medlem – utan att mamman tycker att det är anmärkningsvärt?

Det är undringar vi skulle kunna få svar på om debatten vidgades en smula. Om journalisterna vågade ställa frågor. Och om åtminstone några andra sade ifrån. ∞